

І. О. Личенко

Навчально-науковий інститут права та психології
Національного університету “Львівська політехніка”,
д-р юрид. наук,
проф. кафедри цивільного права та процесу

І. І. Комарницька

Міжрегіональна академія управління персоналом,
канд. юрид. наук, викл. кафедри права

ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ОРГАНІВ ВЛАДИ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ВЛАСНОСТІ

© Личенко І. О., Комарницька І. І., 2016

Визначено основні доктринальні погляди та сучасні підходи до проблеми профілактики адміністративних правопорушень у сфері власності та обґрунтовано доцільність впровадження у вітчизняну практику новацій, які апробовано в інших країнах для вирішення проблем профілактики адміністративних правопорушень у сфері власності. Відзначено, що використання досвіду діяльності суб'єктів профілактики деліктів у сфері власності Великобританії, США, Франції, Угорщини дає змогу виявити низку проблем в Україні.

Ключові слова: право власності, адміністративні правопорушення, профілактика адміністративних правопорушень у сфері власності, суб'єкти профілактики адміністративних правопорушень у сфері власності.

И. А. Лыченко, И. И. Комарницкая

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ОПЫТА ОРГАНОВ ВЛАСТИ ИНОСТРАННЫХ ГОСУДАРСТВ ПО ПРОФИЛАКТИКЕ АДМИНИСТРАТИВНЫХ ПРАВОНАРУШЕНИЙ В СФЕРЕ СОБСТВЕННОСТИ

В статье определены основные доктринальные взгляды и современные подходы к проблеме профилактики административных правонарушений в сфере собственности и обоснована целесообразность внедрения в отечественную практику новаций, которые прошли апробацию в других странах для решения проблем профилактики административных правонарушений в сфере собственности. Отмечено, что использование опыта деятельности субъектов профилактики деликтов в сфере собственности Великобритании, США, Франции, Венгрии позволяет выявить ряд проблем в Украине.

Ключевые слова: право собственности, административные правонарушения, профилактика административных правонарушений в сфере собственности, субъекты профилактики административных правонарушений в сфере собственности.

I. O. Lychenko, I. I. Komarnytska

USING THE EXPERIENCE OF FOREIGN AUTHORITIES ON PREVENTION OF ADMINISTRATIVE OFFENCES IN THE PROPERTY FIELD

The article is devoted to the comprehensive analysis of the basic doctrinal beliefs and modern approaches to the prevention of administrative violations in the property field and expediency of implementation in domestic practice innovations that have been tested in other countries to address the prevention of administrative violations in the property. In the article is

noted that the use of the experience of prevention in tort owned UK, USA, France, Hungary allows to identify a problems in Ukraine.

Keywords: ownership, administrative offenses, prevention of administrative offences in the property field, subjects of prevention of administrative offenses in the property field.

Постановка проблеми. Розвиток та урізноманітнення суспільних відносин у сфері власності з урахуванням змін у економічній та юридичній сферах в Україні потребують формування нової, ефективної системи заходів протидії протиправній діяльності щодо володіння, користування та розпорядження майном. В Україні відбуваються заходи, спрямовані на реформування законодавства щодо правоохоронної діяльності, удосконалення судової системи захисту прав та законних інтересів громадян, однак законодавець не звертає достатньо уваги на систему превентивних способів захисту цих правових можливостей громадян. Потенціал вітчизняного законодавства та правоохоронної системи не здатен повністю подолати усі виклики сьогодення. Проблеми пов'язані з недосконалістю нормативно-правової бази, нерівномірністю державної підтримки суб'єктів, наділених профілактичними функціями, недосконалістю організаційно-методологічної бази, недостатнім професіоналізмом кадрового складу правоохоронних органів тощо. Така ситуація зумовлює потребу пошуку вирішення проблем профілактики адміністративних правопорушень у сфері власності, зважаючи на набутий досвід зарубіжних країн.

Мета дослідження полягає у з'ясуванні основних напрямів використання досвіду органів влади іноземних держав щодо профілактики адміністративних правопорушень у сфері власності.

Стан дослідження. Окремі теоретичні аспекти проблеми профілактики адміністративних правопорушень у сфері власності були предметом дослідження праць Д. Бахраха, К. Бугайчука, І. Голосніченка, В. Галунька, Т. Зарубицької, В. Колпакова, О. Ключова, О. Кузьменко, Д. Лук'янця, Г. Мінковського, Л. Попова, О. Остапенка, З. Рахліна, В. Рєзвих, А. Трофімчук. Незважаючи на численні наукові розвідки, у вітчизняній юридичній науці комплексно не досліджено наукових підходів щодо посилення профілактики адміністративних правопорушень у сфері власності на основі використання досвіду органів влади іноземних держав.

Виклад основних положень. У багатьох європейських країнах профілактика адміністративних правопорушень ведеться в межах процедур щодо протидії широкому колу протиправних діянь, зокрема і злочинів. Часто заходи профілактичного впливу врегульовані навіть кримінальним законодавством [1, с. 7–8; 2, с. 49–50; 3, с. 242–245]. З цього приводу вітчизняні науковці відзначили позитивний досвід США, де правовими основами адміністративної діяльності поліції визнаються Федеральний кримінальний кодекс та правила, кримінальні кодекси окремих штатів, судові прецеденти, а також збірники стандартних ситуацій, розроблені на основі законодавства кожного штату [1, с. 6–7].

Така специфіка розширює коло повноважень суб'єктів профілактики адміністративних деліктів, водночас створюючи багато процесуальних перешкод щодо притягнення винного до відповідальності за адміністративні делікти.

Наприклад, в Австрії адміністративні органи застосовують широкий перелік заходів примусового впливу: примусовий привід особи, внесення грошової суми та застава на речі тощо [2, с. 149–152; 3, с. 243].

Водночас для застосування більшості процесуальних заходів до порушника вимагається виконання складних процесуальних вимог. Однією з них є потреба отримання відповідного рішення суду. Наприклад, затримання громадянина поліцією Великобританії, США та Канади зветься арештом, а не адміністративним затриманням. На підставі складеного протоколу порушник направляється до суду. Лише суд, допитавши правопорушника, приймає рішення про його подальше затримання [1, с. 7–10].

Така ситуація позитивно впливає на імідж поліції як органу, який захищає, а не застосовує примусові заходи. З цього приводу В. Заросило зазначав, що поліція зарубіжних країн у негативному плані (наприклад, щодо затримання, арештів, обшуків, винесення рішень про покарання та ін.) зустрічається з населенням рідко. Це впливає на ставлення до працівників правоохоронних органів, ступінь довіри з боку населення [1, с. 7–10].

Важливість заходів профілактики в механізмі захисту прав та законних інтересів громадян спонукала уряди окремих європейських держав створити окремі органи влади, покликані забезпечувати організацію профілактичної діяльності щодо правопорушень. Фактично запобігальний напрям внесено до контексту пріоритетної соціальної політики уряду. Наприклад, в Австрії створено офіційну Консультативну службу зі запобігання злочинності з широкою мережею регіональних бюро, у Бельгії діє Вища профілактична рада, у Великобританії основним органом у цій сфері є Комітет з питань запобігання та виявлення злочинів, а в міських відділах поліції діє служба попередження, яка займається консультуванням населення і компаній з питань майнової безпеки [4].

Останнім часом правова політика більшості розвинутих країн характеризується впровадженням в управлінські та правоохоронні відносини людиноцентристської ідеології. Відбувається впровадження цієї ідеології у всі державні процеси, розширення напрямів публічно-сервісної діяльності суб'єктів владних повноважень. Заходам примусу відводиться другорядна роль під час регулятивного впливу на суспільну систему та окремих громадян [5].

У зв'язку з цим у сфері протидії адміністративним правопорушенням у сфері власності акцент зміщується від покарання до профілактики та запобігання, залучення громадськості до всіх управлінських та правоохоронних процесів.

У Великобританії та США громадяни та їхні об'єднання активно долучаються до профілактики правопорушень, можуть застосовувати будь-які заходи запобігання проступкам, що не суперечать чинному законодавству. Органи влади усіляко сприяють взаємодії правоохоронних органів із населенням [3, с. 243].

Основною причиною низького рівня правопорушень у Європейських країнах, США та Великобританії є налагодження партнерських відносин з громадськістю, високий рівень довіри до правоохоронних органів та дотримання принципу невідворотності покарання.

Основою залучення громадян до заходів профілактики правопорушень у США та Великобританії є різноманітні урядові та регіональні програми. Багато програм взаємодії поліції з населенням стосується профілактики крадіжок та іншого незаконного позбавлення права власності. Наприклад, у США діє програма “Зменшення крадіжок із домівок та офісів” (Тастін, Каліфорнія), що має за мету зменшити кількість викрадення майна та покращити стосунки з громадськістю. Програма передбачає виявлення основних зон, де скоюються крадіжки, та на підставі цієї інформації розміщення офіцерів поліції. Крім цього, офіцерів стимулюють налагоджувати стосунки з громадою. Проводяться бесіди з асоціаціями власників будинків, громадськими клубами, Комерційною палатою. Ще однією з таких програм стала “Я хочу вам допомогти” (Вауатоза, Вісконсін). Її створено з метою навчання роздрібних продавців для вистежування магазинних крадів. У США на профілактику крадіжок також спрямована програма “Щит довіри” (Литльтон, Колорадо) та “Програма безпеки домівок літніх людей” (Сент-Луїс, Міссурі). Остання програма фінансувалася за рахунок гранту від Національної ради з питань старіння. Ці кошти використано для встановлення захисного обладнання проти квартирних злодіїв у будинках літніх громадян.

Програма “Мобільний громадський патруль” (Мортон Грув, Іллінойс) переслідувала мету щодо залучення волонтерів для допомоги поліції в профілактиці правопорушень. Громадські патрулі розповсюджували спеціальні листівки для повідомлення мешканців про наявні проблеми, наприклад, відчинені гаражні ворота тощо [6].

Здобула популярність і так звана програма “Розбиті вікна”. Її метою було усунення чинників, які сприяють вчиненню проступків. В основу програми покладено теорії Дж. К. Вілсона і Г. Келлінга, підкріплені експериментами, проведеними психологом П. Зімбардо [7]. Символи зовнішнього руйнування є опорними сигналами, що територія знаходиться без нагляду і контролю. Деструктивні символи програмують особу на девіантну поведінку [8].

Подібні програми існують у Великобританії. Наприклад, впроваджено програму “Спостереження за будинком сусіда”, в якій брали участь понад один мільйон жителів Лондона.

Взаємодія поліції з населенням здійснюється також у вигляді залучення громадян до роботи в добровільній (спеціальній) поліції (Special Constabulary) та навчання в Народній поліцейській академії (Citizens Police Academy). Ідея Народної поліцейської академії вперше реалізована у Великобританії в 1977 р. у вигляді створення Поліцейської вечірньої школи, мета якої – забезпечити свідомих громадян розумінням характеру і завдань поліцейської діяльності [9].

Типовими посадами в добровільній (спеціальній) поліції (Special Constabulary) є: спеціальний констебль (special), керівник ділянки (section officer), керівник підрозділу (sub-divisional officer), керівник відділу (divisional commandant), шеф добровільної поліції (chief commandant) [10]. У Special Constabulary може працювати будь-який громадянин, який відповідає вимогам, щодо призначення на посаду поліцейського. Досвід цієї поліції у Великобританії був настільки вдалим, що за його зразком у 1998 р. у Словаччині створено Корпус помічників поліції [8].

Особливо важливим є аспект взаємодії поліції зі студентською молоддю у профілактиці правопорушень. У США створюються спеціальні табори взаємодії поліції та громадськості (Омаха, Небраска), реалізується програма “Студенти борються зі злочинністю – команда поліцейської підтримки” (Таскалуза, Алабама) [6].

Усі ці програми переслідують мету зближення правоохоронних органів і громадськості, об’єднання їхніх зусиль у профілактиці порушень закону, захисту майнових прав громадян та запобігання проступкам, спрямованим на позбавлення права володіти, користуватися та розпоряджатися майном.

Ще однією проблемою, на яку звертають увагу дослідники зарубіжного досвіду профілактики деліктів у сфері власності, є запобігання правопорушенням у середовищі неповнолітніх.

Окремі дослідження в цій сфері показали, що дві третини всіх неповнолітніх правопорушників вчиняють майнові проступки. Більшість з них вчиняють кишенькові крадіжки, жебракування, крадіжки в магазинах тощо [11, с. 8].

Запозичення іноземного досвіду профілактики адміністративних деліктів, які вчиняють неповнолітні, за рахунок виховного та психологічного впливу є важливою умовою покращення протидії правопорушенням у сфері власності.

Програма правового виховання штату Флорида розрахована на учнів шкіл та спрямована на поширення інформації про права та обов’язки громадян, наслідки вчинення злочинів і правопорушень [12, с. 18].

Виховний вплив на підлітка повинен ґрунтуватися на результатах аналізу його соціально-психологічного стану. Наприклад, у Бельгії широко використовується термін “ортопедагогіка”. Вона передбачає попереднє вивчення освітньо-виховної ситуації дитини, щоб відшукати ті зовнішні та внутрішні чинники, які стали причиною проблемної ситуації, і з’ясувати, чи можна їх якимось чином змінити [13, с. 245; 14].

Дослідники зарубіжного досвіду профілактики адміністративних деліктів у сфері власності вказують на доцільність впровадження у вітчизняну практику багатьох новацій, які здобули апробацію в інших країнах, зокрема створення спеціальних ювенальних судів; ширше залучення громадськості до скорочення кількості правопорушень у підлітковому середовищі; розроблення на державному та місцевому рівнях профілактичних програм, основним суб’єктом яких були б добровольці та волонтери; активніше використання можливостей церкви; поглиблення співпраці шкільних закладів та правоохоронних органів; посилення виховної функції школи [11, с. 12].

В окремих працях також слушно висловлюється думка про прийнятність створення спеціальних підрозділів правоохоронних органів на кшталт підрозділів з попередження дитячої та молодіжної протиправної поведінки, створених у поліцейських префектурах департаментів Франції чи у спеціальних комісаріатів у складі управління поліції в Німеччині [12, с. 18–19].

Заслугує на увагу досвід діяльності недержавних підліткових судів у США, в яких розглянуто справи про вперше вчинені нетяжкі злочини та проступки, якщо неповнолітній визнав свою вину. До примусових заходів, які застосовують підліткові суди, належать: відвідання спеціальних занять для подолання наркотичної або алкогольної залежності; грошова реституція, зобов'язання взяти участь у судовому засіданні підліткового суду як присяжний тощо [15].

Посилення профілактичного впливу на неповнолітніх правопорушників у сфері власності можна досягти через впровадження системи ювенальної юстиції та ювенальних судів. Діяльність таких інституцій має позитивний досвід роботи у Франції.

Система ювенальної юстиції охоплює мережу установ і організацій, що спільно працюють із неповнолітніми правопорушниками, до них належать: Національна поліція, суди, прокуратура, пенітенціарні установи, служба в справах неповнолітніх і управління виправних установ для неповнолітніх. Основним елементом системи ювенальної юстиції є ювенальний суд. Він розглядає кримінальні, цивільні й адміністративні справи, в яких юридичною стороною є неповнолітній. Найважливішим завданням цих судів є захист та реабілітація неповнолітніх [16].

Попри позитивний контекст таких рекомендацій дослідники вказують на можливі ризики, на які слід зважати під час впровадження ювенальної юстиції. До них зараховують виявлені випадки потурання дитячому свавіллю на державному рівні; сприяння неповазі підлітків до власних батьків; прецеденти зловживання з боку соціальних служб; практику розширення кола осіб, позбавлених батьківських прав [11, с. 12].

Важливою проблемою у сфері профілактики адміністративних правопорушень щодо власності є нерівномірність державної підтримки суб'єктів, наділених профілактичними функціями. Вона виявляється в недостатньому нормативно-правовому регламентуванні та державному фінансуванні окремих суб'єктів профілактики. Це насамперед стосується органів місцевого самоврядування.

На проблеми у цій сфері вказував А. Лещух. Науковець зазначав, що заходи, які здійснюють органи місцевого самоврядування як суб'єкти профілактики та запобігання правопорушенням, не мають належного організаційно-правового забезпечення, малоефективні за своїми результатами, що негативно впливає на зниження динаміки та рівня вчинених адміністративних правопорушень на місцевому та регіональному рівнях [17, с. 3].

У монографії А. Лещух наводить досвід Франції як приклад для наслідування, де ще у 80-х роках ХХ ст. прийнято “одну з найпрогресивніших стратегій запобігання правопорушенням у Європі”. Він вказував, що “в рамках цієї стратегії органи місцевого самоврядування у Франції розвивали власну політику запобігання правопорушенням, підтверджуючи сумісність триади: «запобігання – примус – солідарність»”. Завдяки профілактичним заходам у молодіжному середовищі у Франції рівень правопорушень суттєво знизився [17, с. 41].

Органи місцевого самоврядування в Україні мають змогу впливати на реалізацію державної молодіжної політики на регіональному рівні, володіють достовірною інформацією про регіональні проблеми та чинники, які відзначаються на правопорушеннях у сфері власності, мають у своїй структурі спеціальних суб'єктів соціальної роботи з населенням: міські центри соціальних служб сім'ї, дітей та молоді, відділи у справах дітей, управління молоді, сім'ї та спорту департаментів гуманітарної політики та інші структурні підрозділи органів місцевого самоврядування. Координація діяльності органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, вироблення колективних рішень з питань профілактики правопорушень на місцевому рівні здійснюється за сприяння спеціально створених при органах місцевого самоврядування Координаційних рад.

Державна підтримка програм діяльності органів місцевого самоврядування за зразком зарубіжних країн у профілактиці правопорушень, додаткове фінансування соціальних проектів у роботі з молоддю та соціально незахищеними групами населення є важливою умовою покращення стану протидії правопорушенням, усунення соціальних причин та умов їхнього вчинення.

Соціальна робота органів місцевого самоврядування є важливою умовою зниження напруги у межах територіальної громади та впливу на молодь. Особливе місце в діяльності органів місцевого самоврядування європейських країн посідає створення та фінансування дозвільних комплексів і центрів для молоді. Наприклад, багатопрофільний центр у м. Печ (Угорщина). До його складу входять: три школи, гімназія, інтернат, будинок культури, бібліотека, блок харчування, спорт-комплекс з басейном. Навчально-виховну діяльність Центру проводять за п'ятьма напрямками: 1) учення – навчання; 2) праця, яка створює цінності; 3) суспільно-політична діяльність; 4) формування здорового способу життя та розвитку організму; 5) культурне використання вільного часу [18, с. 379–386].

Проблеми роботи органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів профілактики адміністративних правопорушень у сфері власності пов'язані з недосконалістю організаційно-методологічної бази роботи та недостатнім професіоналізмом кадрового ресурсу цих органів.

Певні зрушення щодо покращення роботи правоохоронних органів в Україні вже відбулися у зв'язку зі створенням нової поліції. Пізніше у програмі з підготовки суб'єктів правоохоронної діяльності, що здійснюють профілактику адміністративних правопорушень у сфері власності, особливу увагу потрібно звертати на вироблення професійних практичних навичок з виявлення та припинення правопорушень у сфері власності, вивчення психології та методів діяльності різних типів правопорушників, наприклад професійних крадіїв.

Цікавим є досвід навчання поліцейських у Великобританії та США. Наприклад, під час підготовки поліцейських у Великобританії особливу роль відіграє засвоєння поліцейської тактики. Вона передбачає набуття навичок використання тактичних прийомів, які застосовуються під час патрулювання, спостережливості, схильності до аналізу ситуацій, вміння чітко знаходити вихід зі складних ситуацій, допомагати товаришам та громадянам під час патрулювання. Певну увагу звертають також на вміння затримувати осіб, застосовувати спеціальні прийоми під час затримання [19, с. 101].

У США для точнішого відображення реальних ситуацій відбувається моделювання правопорушень на спеціальних базах. На "Алеї Хогана" постійно працюють близько двох десятків сценаристів. Сценарії розігрують діючі актори, завдання яких – створити справжні ситуації та викликати у майбутніх правоохоронців справжні життєві реакції [20].

Висновки. Доцільність використання досвіду профілактичної роботи органів влади зарубіжних країн є безумовною. Цей досвід дає змогу впливати на правопорушника через систему соціальних, економічних та правових засобів, ґрунтується на людиноцентристських началах правоохоронної роботи та тісній взаємодії з громадськістю. Використання цього досвіду органів влади іноземних держав з приводу профілактики адміністративних правопорушень у сфері власності є важливою запорукою удосконалення вітчизняної профілактичної роботи суб'єктів захисту прав та законних інтересів громадян у сфері власності.

1. Заросило В. О. Порівняльний аналіз адміністративної діяльності міліції України та поліції зарубіжних країн (Великобританії, США, Канади та Франції) : автореф. дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 "Теорія управління, адміністративне право і процес, фінансове право" / В. О. Заросило. – К., 2002. – 19 с. 2. Банчук О. А. Адміністративне деліктне законодавство : зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні / О. А. Банчук. – К. : Книги для бізнесу, 2007. – 912 с. 3. Міловідова С. В. Зарубіжний досвід запобігання адміністративним правопорушенням та шляхи його запозичення для України / С. В. Міловідова // Порівняльно-аналітичне право, 2013. – № 3–1. – С. 242–245. 4. Зарубежный опыт и кыргызские реалии профилактики правонарушений [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vof.kg/?p=24009> 5. Личенко І. О. Захист законних інтересів громадян України у сфері власності засобами адміністративного права : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Личенко Ірина Олександрівна. – Л., 2015. – 495 с. 6. Огляд програм взаємодії

поліції з населенням (поліцейська діяльність орієнтована на громадськість) // Харківський інститут соціальних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: khisr.kharkov.ua/files/docs/1430217936.doc. 7. Wilson J.Q. G. Kelling. Broken Windows: The Police and Neighborhood Safety // Atlantic Monthly, 1982. March [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.theatlantic.com/past/docs/politics/crime/windows.htm>. 8. Головкина А., Потоцкий Н. Зарубежный опыт разработки программ профилактики правонарушений / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litterref.ru/yfsjgemerjgeotrmer.html>. 9. Зарубежный опыт охраны общественного порядка с акцентом на предупреждение преступлений [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ormvd.ru/pubs/15218/>. 10. The Special Constabulary Homepage [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.special-constabulary.com. 11. Мельниченко Л. М. Зарубіжний досвід профілактики крадіжкам, вчинених неповнолітніми / Л. М. Мельниченко // Митна справа, 2014. – № 5(2.2). – С. 8–14. 12. Шайденко Н. А. Зарубежный опыт борьбы с правонарушениями несовершеннолетних / Н. А. Шайденко // Молодой ученый. – 2014. – № 17.1. – С. 18–19. 13. Боденко Б. Н. Социальное обслуживание и социальная работа за рубежом / Б. Н. Боденко, В. Б. Корняк, А. Н. Панов. – М. : Форма, 1999. – 392 с. 14. Колодченко С. Ю. Отечественный и зарубежный опыт реабилитации безнадзорных и беспризорных несовершеннолетних [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nsportal.ru/vuz/sotsiologicheskie-nauki/library/2013/05/22/ otechestvennyu-i-zarubezhnyu-opyt-reabilitatsii>. 15. Проць О. Є. Ювенальна юстиція: зарубіжний досвід та вітчизняні перспективи / О. Є. Проць // Інтернет-конференція на тему “Проблеми правової ювеналістики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://conference.inf.od.ua/index.php/ru/spisok-materialov-konferentsii/seksiya-4-pravarebenka-v-sfere-natsionalnogo-prava-i-yuvenalnaya-yustitsiya/59-prots-o-e-yuvenalnayustitsiya-zarubizhnij-dosvid-ta-vitchiznyani-perspektivi>. 16. Радзівіл А. Введення ювенальної юстиції: за та проти / А. Радзівіл [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zib.com.ua/ua/33746-vvedennya_yuvenalnogo_pravosuddya_za_y_proti.html. 17. Лецух А. Р. Діяльність органів місцевого самоврядування у сфері профілактики адміністративних правопорушень: організаційно-правове забезпечення : [монографія] / А. Р. Лецух. – Львів : ЛьвДУВС, 2012. – 292 с. 18. Пахомова О. М. Зарубіжний досвід впливу органів місцевого самоврядування на формування соціальності неповнолітніх Теорія та практика державного управління, 2013. – Вип. 3. – С. 379–386. 19. Заросило В. О. Відмінності у підготовці працівників поліції Великобританії, Індії, Бангладеш та Непалу / В. О. Заросило // Матеріали міжвузівської науково-теоретичної конференції “Підготовка кадрів міліції (поліції): історія та сучасність” (Київ, 10 червня 2011 року). – С. 100–102. 20. Савченко Андрій Система підготовки поліцейських у США // Національна громадська платформа “Реформуємо МВС: прозорість та відповідальність” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://police-reform.org/articles/sistema_pidgotovki_policejskih_u_ssha

REFERENCES

1. Zarosylo V. O. Porivnyal'nyy analiz administratyvnoyi diyal'nosti militsiyi Ukrayiny ta politsiyi zarubizhnykh kran (Velykobrytaniyi, SShA, Kanady ta Frantsiyi). Avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. yuryd. nauk : spets. 12.00.07 “Teoriya upravlinnya, administratyvne pravo i protses, finansove pravo” [Comparative analyses of administrative activity of Militia of Ukraine and the police of some countries from abroad (Great Britain, USA, Canada and France)], Kiev, 2002. 19 p. 2. Banchuk O. A. Administratyvne deliktne zakonodavstvo : zarubizhnyy dosvid ta propozytsiyi reformuvannya v Ukrayini [Administrative Tort law: international experience and demand reforms in Ukraine], Kiev, 2007. 912 p. 3. Milovidova S. V. Zarubizhnyy dosvid zapobihannya administratyvnym pravoporushennyam ta shlyakhy yoho zapozychennya dlya Ukrayiny [Foreign experience prevent administrative violations and ways of borrowing for Ukraine]. Porivnyal'no-analitychne pravo, 2013, Vol. 3-1, pp. 242–245. 4. Zarubezhnyi opyt i kyrgyzskie realii profilaktiki pravonarushenii [Foreign experience and the Crimean realities of crime prevention]. (In Russian). Available at: <http://vof.kg/?p=24009> (accessed 04.04.2016). 5. Lychenko I. O.

Zakhyst zakonnykh interesiv hromadyan Ukrayiny u sferi vlasnosti zasobamy administratyvnoho prava : Diss. ... dokt. yuryd. nauk [The protection of legitimate interests of citizens of Ukraine in the property field by means of administrative law. Doct. Diss]. Kiev, 2015. 495 p. 6. Ohlyad prohram vzayemodiyi politysiyi z naselennyam (politseys'ka diyal'nist' oriyentovana na hromads'kist') [Review programs interact with the public police (police activity is focused on the public)]. Available at: <http://khisr.kharkov.ua/files/docs/1430217936.doc> (accessed 04.04.2016). 7. Wilson J.Q. G. Kelling. Broken Windows: The Police and Neighborhood Safety. Available at: <https://www.theatlantic.com/past/docs/politics/crime/windows.htm> (accessed 04.04.2016). 8. Golovkina A., Pototskii N. Zarubezhnyi opyt razrabotki programm profilaktiki pravonarushenii [Foreign experience in the development of crime prevention programs]. (In Russian). Available at: <http://litterref.ru/yfsjgmerjgeotrmer.html> (accessed 04.04.2016). 9. Zarubezhnyi opyt okhrany obshchestvennogo poriadka s aktsentom na preduprezhdenie prestuplenii [Foreign experience in the protection of public order, with emphasis on the prevention of crime]. (In Russian). Available at: <http://www.ormvd.ru/pubs/15218/>. (accessed 04.04.2016). 10. The Special Constabulary Homepage. Available at: <http://www.special-constabulary.com> (accessed 04.04.2016). 11. Mel'nychenko L. M. Zarubizhnyy dosvid profilaktyky kradizhkam, vchynenykh nepov-nolitnimy [Foreign experience prevention of thefts committed by minors]. Mytna sprava, 2014, Vol. 5, pp. 8–14. 12. Shaidenko N. A. Zarubezhnyi opyt bor'by s pravonarusheniyami nesovershennoletnikh [Foreign experience in the fight against juvenile delinquency]. Molodoi uchenyi, 2014, Vol. 17.1, pp. 18–19. (In Russian). 13. Bodenko B. N., Korniyak V. B., Panov A. N. Sotsial'noe obsluzhivanie i sotsial'naya rabota za rubezhom [Social Care and Social Work abroad Moscow]. Moskva, 1999. 392 p. (In Russian). 14. Kolodchenko S. Yu. Otechestvennyi i zarubezhnyi opyt reabilitatsii beznadzornykh i besprizornykh nesovershennoletnikh [Domestic and foreign experience of rehabilitation of neglected and homeless minors]. (In Russian). Available at: <http://www.special-constabulary.com> (accessed 04.04.2016). 15. Prots' O. Ye. Yuvenal'na yustytisiya: zarubizhnyy dosvid ta vitchyznyani perspektyvy [Juvenile justice: international experience and national perspectives]. Available at: <http://conference.inf.od.ua/index.php/ru/spisok-materialov-konferentsii/sektsiya-4-pravarebenka-v-sfere-natsionalnogo-prava-i-yuvenalnaya-yustitsiya/59-prots-o-e-yuvenalnayustitsiya-zarubizhnij-dosvid-ta-vitchiznyani-perspektivi> (accessed 04.04.2016). 16. Radzivil A. Vvedennya yuvenal'noyi yustytisiyi: za ta proty [The introduction of juvenile justice: for and against]. Available at: http://zib.com.ua/ua/33746-vvedennya_yuvenalnogo_pravosuddya_za_y_proti.html (accessed 04.04.2016). 17. Leshchukh A. R. Diyal'nist' orhaniv mistsevoho samovryaduvannya u sferi profilaktyky administratyvnykh pravoporushen': orhanizatsiyno-pravove zabezpechennya [The activities of local authorities in the area of prevention of administrative offenses], Lviv, 2012. 292 p. 18. Pakhomova O. M. Zarubizhnyy dosvid vplyvu orhaniv mistsevoho samovryaduvannya na formuvannya sotsial'nosti nepovnolitnikh [Foreign experience of the impact of local government on the formation of social juveniles theory and practice of public administration]. Teoriya ta praktyka derzhavnoho upravlinnya, 2013, Vol. 3, pp. 379–386. 19. Zarosylo V. O. Vidminnosti u pidhotovtsi pratsivnykiv politysiyi Velykobrytaniyi, Indiyi, Banhladesh ta Nepal [Differences in training police officers Britain, India, Bangladesh and Nepal]. Materialy mizhvuzivs'koyi naukovo-teoretychnoyi konferentsiyi “Pidhotovka kadrov militsiyi (politsiyi): istoriya ta suchasnist'” [Materials interuniversity scientific-theoretical Conf. “Training Militia (Police): History and Modernity”]. Kiev, 2011, pp. 100–102. 20. Savchenko Andriy Systema pidhotovky politseys'kykh u SShA // Natsional'na hromads'ka platforma “Reformuyemo MVS: prozorist' ta vidpovidal'nist'” [The system of police training // US National Public Platform “Interior Ministry reforms, transparency and accountability”]. Available at: http://police-reform.org/articles/sistema_pidgotovki_policejskih_u_ssha (accessed 04.04.2016).